

## "EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

## „Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izvon Avst. 9.— gl.  
za polu leta „ 3.—; „ 4.50 „  
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25 „

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročilnice se upravnštvo ne osira.

## EDINOST

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglašit in oznanila se računajo po 8 nov. vrstica v petju; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javna zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Naročilnice, reklamacije in inserate prejema upravnštvo v ulici Carintia 28. Odprište reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

V „Edinost“ je moč.

## Od kod nam dohajajo renegatije?

Ako človek pogleda v okolico, koj zapazi, da okoličani govore slovenski in laški. Dobiš pač še nekoliko starcev, posebno v gornji okolici, ki ne znajo še nič laški; a teh je malo in mlajši zarod ves tudi laški govori. Človeka to na prvi hip nemilo prevzame; še bolj osuplo gleda, čuvši okoličanske fante prepevati poulične pesmi laške, ko je vidi zabavati in celo oblačiti se po šegi mestnih delavcev, bi pa človek kar obupal, misleč, da s tem rodom zamrje slovenski narod v okolici. In vender ni tako! Ne veseli nas sicer, da naši ljudje govore tudi italijanski, a ker so v vedni dotiki z mestom, morajo se nehote priučiti tudi laščini. Dvojezičnost naših okoličanov jim pa toliko ne škodi, saj uže od davna govore oba jezika in vender se je razmerno okolica še malo poitalijančila. Dokler se bodo držali stare navade ter govorili doma v družini samo slovenski, laški pa le z onimi, ki slovenski ne znajo, ne bode jim laščina škodila in slovenski življenj v okolici se ne bode umikal laškemu. Prva in najboljša narodna šola je družina. Ako v družini govoriš slovenski ter otroke naučiš govoriti in misliti slovenski ti najbolj nasprotna vlada in šola ne more zatreti in uničiti narodnosti. Kakor hitro si pa v družino sam zanesel tuj jezik, tuje šege in navade, potem ti pa najbolj narodne šole ne pomagajo več, tvoji otroci se morajo potujčiti, ali bolje potujčili si je sam!

Ne vem, ali so naši okoličani o tem prepričani, ali pa le iz prirojene konservativnosti tako ravnaajo. Veselo in zelo tolažljivo za nas je to, da so si do danes ohranili družino slovensko. Da se okoličanski fantje silijo po me-tno tuliti in peti nas tudi ne veseli. No temu so krive razmere. V prvi vrsti šolstvo, potem pa tudi njih zapuščenost. Saj nemamo v okolici slovenskih posestnikov, ki bi blagodejno uplivali na naš rod ter ga odgajali. Da treba narod tudi odgajati, na to pri nas še nikdo ne misli! A tudi v tem obziru se obrača na bolje. Skoro v vsaki okoli-

čanski vasi vstajajo možje, ki stoje duševno nad svojimi sovaščani ter imajo trdno voljo pomagati sebi in svojim sosedom naprej. Po njih upljivu bode konec mnogim zmotam in opačnostim v katerih živi sedaj okoličani, konec bode, ako Bog da, tudi laškemu tulenju po naših krajih in po okoličanskih vaseh odmevale bodo zopet naše pesni.

Očitano se nam bode, da okoličani naenkrat prekmerno hvalimo ter da stavimo prevelike nade vanje. Zaradi ene dobre lastnosti, pregledali ste jim celo vrsto hib in grehov, ki jih kvarijo ter spodjedajo njih življenj v okolici. Tako se nam pouči od mnogo strani. „Le poglejte, kako se v okolici širi laški element“. — Da, nečemo tajiti, širi se, a oglejmo si to žalostno prikazen malo od bliže ter preiščimo malo nje izvir.

Trst obnavlja svoje moči izključljivo s slovansko krvjo. S Krasa, s Kranjskega, iz Istre in Dalmacije dohajajo ljudje sem, kjer najdejo dela in zaslužka. Delavci, služabniki, mali in srednji trgovci so tako rekoč vsi brez izjeme Slovani, v novejši dobi je neznaten del Furlanov mej njimi. Iz te množice Kraševcev, Kranjcev in Dalmatincev polnijo se vrste propadajočega Italijanstva v Trstu z renegatstvom. Vsi oni, ki se potegujejo za italijansko stvar v Trstu so skoro brez izjeme slovenskih starišev sinovi. To je bridka resnica, katera ne more utajiti nikdo na svetu!

In kako neki je prišlo do tega? Ako zastavite kakemu Kraševcu ali Kranjcu, ki si je tukaj pridobil lepo imetje, katerega otroci so pa Lahii „najčistejše krvi“ to vprašanje, začel vam bode tožiti, da v Trstu nemamo slovenskih šol, da je tu vse laško, da otroci slišajo le laško kamor pridejo ter se tako popolnoma zmaličijo. A vse to so prazni izgovori. Res, da v Trstu nemamo žalibog ne slovenskih šol ne družih zavodov, v katerih bi se nam деца narodno odgojevala. A kedo za Boga svetega vam brani doma, v družini govoriti slovenski ter v svojej hiši učiti otroke spoštovati svoj narod in ljubiti svoj jezik. Ni li smešno in sramotno, da se v družini, kjer

ta oče in mati slovenca, laški čveka?! To pa godi se vedno le v kraških, kranjskih in dalmatinskih družinah, v okoličanskih nikdar! Naj pride Slovenec od koder si bode v Trst misli, da se tu mora poitalijančiti in radovoljno, ne da bi ga kdo silil zatajiti svoj rod. Kakor hitro se je naučil „mlatiti“ malo laščino, ne spregovori ti več za ves svet slovenske besede. V javnem življenju se ti ljudje povsod smešijo z grozno njih italijanščino hoteč tako utajiti svoje poreklo. V tem se mi vidijo podobni ptiču noju ali strucu, ki skrivši glavo v grm misli, da se je ves skrnil. Ako ti pride tak „Kranjec“, kakor te ljudi skupno imenujejo v okolici v kak cesarski urad ter slučajno naleti na slovenskega uradnika, ki ga prvi slovenski nagovori, delal se ti bode kakor da slovenski ne ume. Tako daleč so ti priseljenci uže pali. Ni čuda torej, da so njih otroci najzagrizenejši naši nasprotniki, da nas pobijajo in se stavijo našem napredku povsod na pot. Da bi ti priseljenci imeli toliko narodnega čuta v sebi, kolikor ga imajo naši okoličani, ako bi ti priseljenci kraški in kranjski govorili slovenski doma, bil bi danes Trst, kljub temu, da nemamo ne slovenskih šol ne narodnih zavodov večjim delom slovenski! Tako so pa baš oni naša največja nesreča in overa v narodnem napredku; in to ne samo v mestu, nego v zadnji čas tudi v okolici. Greta je polna kranjskih in kraških delavcev. Ti so s svojimi otroci napolnili otroški vrt „Pro patrie“. Tudi drugod po okolici je mnogo tujcev. To se najbolj pozna po tem, da se oni okraji prav radi podvržejo laškemu uplivu v vsakem oziru. To se je pokazalo v zadnjih volitvah. Priseljenci kraški in kranjski so bili največji agitatorji za laško stranko!

Tu smo torej odkritosrčno povedali, od kod izvira naša narodna nesreča. Ne pomanjkanje šol, v prvi vrsti smo si sami krivi da ne napredujemo. Dokler ne bomo v družini gojili narodnosti bodo vsi naši napori zastonj, svojega cilja ne dosežemo nikdar.

V to treba agitacije mej sabo. Vsakdo

mora gledati na to, da se ne sam, ne prijatelji in znanci ne ženijo z Italijankami, da v družinah ne čvekajo laški. Saj pač nikdo ne sme biti v skrbeh, da bi se mu otrok ne naučil laški. Na ulici se temu priučí, kolikor mu je treba znati. Posebno pa se morajo temeljito poboljšati oni, ki se naseljujejo v Trstu. Kedor se hoče ustanoviti tukaj, naj nikar ne misli, da mora uže na Opčinah sleči narodnost svojo ter jo zavreči. V Trstu je dovolj prostora za Slovence. Na naši zemlji stoji to mesto, sinovi našega naroda so je povzdignili na stopinjo, na katerej je danes, zato pač ne smemo biti tako skromni ter misliti, da nemamo tu nikake pravice. Baš nasprotno Trsta ne smemo izpustiti iz svojega programa, kajti delavski in srednji stan se nadomešča skoro izključljivo iz nas. Gojimo torej narodnost v družini, kakor jo goje naši okoličani in v drugem rodu bode Trst za dobro polovico slovenski! Pozor torej priseljenci učite enkrat od okoličana apoštovati sebe in svojo narodnost!

## Deželni zbori.

## Kranjski.

(9. seja dne 5. novembra.)

Dopis deželne vlade, naj bi se dovolil poseben kredit za kraje po vremenskih nezgodah poškodovane, izroči se finančnemu odseku v poročanje.

Hribar poroča o prošnji posestnikov iz Gorenjih, Srednjih in Spodnjih Gameljnov glede podpore za uravnavo Save, ter nasvetuje, da se prošnja odstopi deželni vladi z nujnim poročilom, naj dá izdelati načrt, kateri ima izvršiti deželni odbor.

Deželni predsednik baron Winkler izjavlja, da bode po najboljši moči pospeševal in izvrševati skušal navedeno prošnjo, za kar mu izreka poročevalec poslanec Hribar presrčno zahvalo.

Poslanec Ogorelec gorko priporoča hitro uravnavo Save.

## PODLISTEK.

## O ciganih na Erdeljskem.

(Po W. Hausmann-u spisal Gradimir.)

(Dalje.)

Iz druge ciganske hiše pa slišiš klarinet ali gosli. Zamašiti si moraš ušesa ob teh glasovih, posebno, če tem godalom izvablja glasove neuk ciganček. Z muziko se sploh pečajo le telesno slabotni cigane, in sploh taki, katerim drugo delo mrzi, ali pa oni, ki so za muziko posebno nadarjeni. Sploh pa se mora priznati, da imajo ciganje veselje do muzike, s katero si prislužijo marsikak krajcar. Imajo tudi dober muzikalen posluš, in marsikdo, da-si samouk, nauči se vender prav spretno igrati na to ali ono godalo. Se ve, da se časih dobodo med cigani muzikaši, da gorje ušesom, katera jih morajo poslušati. Vsak kruli po svoje, ne meneč se za svojega tovariša, torej ne brigajoč se za to, da bi se glasovi godal prijetno zlagali. Ker pa imajo časih prav slaba godala,

napenjajo toliko bolj svoje moči, pihajo in pihajo v polomljene svoje trobente, da bi človek mislil, da se zidovi podro, kakor so se podirali ob trobljenji izrajelskih trobent, ko je Jozve napadel in vzel bil mesto Jeriho. In vender, taka ciganska godba priprostim ljudem posebno ugaja ob ženitovanjih, ker njim ni na tem, kako o ciganje godejo, nego le, da močno godejo, da jim vse zveni po ušesih. \*) Sicer pa rad priznajem, da se nahaja tu pa tam tudi iz vrst na ciganska godba. Pisalec teh vrst je slišal ob tržaški razstavi (1882. leta) prav izborna ciganska godbo. Pri kozarčku pristnega „ogra“ je poslušal lepo to godbo ter divni glasovi, katere so ciganje izvabljali svojim godalom, objemali so mu dušo z neizrečno milobo. V onej družbi je bilo posebno par izbornih go-

\*) Nekaj slinčnega se godi tudi nekod pri nas. Ljudje namreč od organista zahtevajo, da le „močno orglja“. Neki tovariš mi je pravil, da pri njih njegovega orgljanja nič ne obrajtajo, če ne odpre — sit venia verbo — „poprdona“ (reste: „bombardona“)!... Pis.

slarjev (vijolinistov), za kateri instrument imajo menda ciganje posebno ljubezen in nadarjenost.

Toda vrnimo se med ciganske naseljence! V neki hiši zopet vidiš, kako mojster-kopitar tolče ob suh podplat, med tem, ko izbira njegov sinček med trumo strganih čevljev par, ki bi bil najbolj potreben popravila. Krparija žije in klije tukaj kakor nikjer drugod in na srečo dotičnih ciganov, oskrbujejo ta posel sami. Srebrolasi starčki kakor mišjebradi mladenci pečajo se s tem rokodelstvom, saj ni težko in tudi mnogo denarja k temu treba ni. Toda ni misliti, da čaka vsak cigan doma, da bi se pri njem oglašil kdo, čegar noga na polovico gleda iz razstrganih čevljev, ali kateremu so podplati takó razcepani, da bi moral obupati vsak čevljar: kaj še! Cigan-čevljar si sam hodi iskat dela po okolici. Zjutraj si zabaše na ramo svoj žakelj, ki je napolnjen s starimi čevlji in z nekaterimi kosci usnja; pod pazduho prime stolček in hajd! na delo. V žepih cunajste sukneje nosi klešče, šilo,

žeblje i. t. d. Polagano po ulicah stopajoč vpije: „Kdo potrebuje zaplate, zaplate!“ Na ta klic oglašajo se takoj pri njem ljudje, katerih obutev potrebuje krparjeve pomoči. Navadno so to priprosti delavci, deklet ali rokodelčiči, ki hočejo, da se jim obutev popravi ob malih krajcarjih. Čevljar bistro pogleda poprave potrebno obutev in potem se prične pogajanje. Prefrigani cigan zmerom več vpraša, kakor je delo vredno, dobro vedoč, da mu ljudje vselej kaj utr-gajo. Da prišije krpo na urbas, ali, če se je peta neverno odtrgala od čevlja, vpraša za popravilo 20 krajcarjev. „Za Boga! kdo naj toliko plača?“ zavpije dotičnik vidno prestrašen, in ko se nekoliko umiri, oblubi 15 krajcarjev. Nevoljno zmaje mojster z ramama ter zagotavlja, da za takó beraško plačilo ne more zadelati tolike luknje. Naposled se zmenita za 17 krajcarjev. Na pragu ali na borjači sedeč prične cigan takoj svoje delo. K malu je končano. Z jedno roko pomoli dotičniku popravljene čevlj, drugo pa uže odpira, da vzprejme pogojeno plačilo. Takó roma ciganski krpar



Na to se rešijo ali izročijo dotičnim ed-  
sekem nekatero prošnjo ter se odobri za-  
konski načrt za preskrbovanje cerkvenih  
potrebščin.

Poslanec Šuklje poroča za finančni  
odsek o proračunu deželnega posojilnega  
zaklada za l. 1890. Troški iznašajo: vkupe  
220.741 gold. 41 kr. Prihodki pa: 158 tisoč  
231 gold.

Poslanec Hribar poroča o prošnji  
katoliško-rokodelskega društva v Novem  
mestu glede podpore za zgradbo družtvene  
hiše, ter nasvetuje podpore 300 gl., kar  
obvelja.

Poslanec Šuklje poroča o računskem  
sklepu dež. zaklada za l. 1888. Primanj-  
kljaja je bilo v tem letu gl. 5.165.74.  
Vsi redni, izredni in prehajalni troški so  
znašali 1.426.937 god. 8 kr. Čiste blagaj-  
nične imovine je 1.228.585 gl. 75 kr.  
Poročilo se vzame na znanje. Sprejmejo  
se še nekatero prošnje in nasveti.

Poslanec Klun poroča o proračunu  
normalno-šolskega zaklada za l. 1890. Šte-  
vilo ljudskih šol je lanskega leta znašalo  
293 z 497 sistemizovanimi učiteljskimi  
službami. Število istih je pa narastlo in  
prihodnje leto bo treba vzdrževati 300 šol  
in 516 učiteljskih moči. Potrebnostina za  
vzdrževanje teh šol znaša 206.133 gl.  
66 kr., torej 10.509 več nego letos. Ista  
bode nadalje se rasla kajti več krajev je  
še brez šol. Povišala se bode tudi vsled  
namerovanega povečanja učiteljskih plač.  
Potrebnostina, okroglo 270.440 gl. za pri-  
hodnje leto se bode pokrila deloma z 10%  
priklado na svoto direktnih davkov in de-  
loma iz dež. zaklada. Od tega zneska naj  
bi se 1500 gl. porabilo v podporo šolskim  
vrtom in marljivim učiteljem kmetijstva.

Poslanec Žitnik v daljšem govoru  
dokazuje kaka krivica se godi slovensčini  
na ljubljanskem učiteljskem, ki ne ugaja  
potrebi slovenskega naroda in kjer se  
nemščina goji v prevelikej meri v tem ko  
se slovenščina očitno zanemarja. Slednjič  
predlaga resolucijo na vlado, naj bi se  
predruščila jezikovna naredba z dne 1.  
aprila 1881 l. za ljubljansko učiteljske v  
tem smislu, da se pomnoži število pred-  
metov s slovenskim učnim jezikom.

(Dalje prih.)

## Politični pregled.

### Notranje dežele.

Deželni zbori so zvršili svoje delo-  
vanje, češki je pa pretrgal svoje, ker je  
za 3. decembra sklican državni zbor.  
Baš zadnja seja češkega deželnega zbora  
je bila jako burna. Na dnevnem redu je  
bila razprava o zidanju deželnega muzeja.  
Opozicija je očitala večini, da se je pri  
tem premalo oziralo na domače umetnike,

iz ulice v ulico, ter si navadno zadosti  
zasluži da borno izhaja.

Pa tudi ciganski otroci si hočejo  
kaj prislužiti, ker njih stariši jim nikoli  
ne dadó beliča, po čemer tako koprni ci-  
ganska deca. Mali paglavčki, ki so komaj  
shodili, že čakajo ob nedeljah na potih,  
ki vodijo do priljubljenih pivarnic. Ko hitro  
se pivci bližajo, pričnejo svojim zlomljenim  
goslim izvabljeti take glasove, da jim vsak  
rad kaj daruje, le da nehajo cviliti. Če pa  
ne dobe precej plačila, uvrstijo se za  
gosli in zdaj začnejo lajsati toliko marlji-  
vejšje, ker si mislijo, da njih godba dotič-  
nikom dopada. Ko pa pade krajcar na  
cesto — brž umolkne godba, in vsi se  
vsujejo na en kup, pobirat vrženega de-  
narja. Pri tem se paglavčki med sabo hudo  
sprimejo, in gosli so jim tedaj za cepec, lok  
pa za meč. Tudi se večkrat prigodi, da  
na pol nagi rujavčki takó dolgo kolobarijo  
za kako kočijo, dokler iz nje ne izleti kak  
denar. Sicer pa moramo dostaviti, da take  
razvade med naseljenimi cigani bolj in bolj  
ginejo, kajti mnogi ciganski otroci že obisku-  
jejo šole in so tudi še precej dobro oble-  
čeni.

rekovalce in obrtnike, kateri si na tujem  
dobivajo več priznanja in zaupanja nego  
v svoji domovini. Velik hrum je pa vzbudil  
predlog mladočehskega poslanca dr.  
Šila naj se postavi na muzejsko poslopje,  
kakor drugim učenjakom za deželo in  
človeštvo zaslužnim možem spominska  
plošča. Kakor na vseh muzejih, vseučil-  
liških itd. postavljenih je tudi na novi de-  
želni muzej 96 spominskih plošč, mej temi  
pa pogrešajo Mladočehi Husove. Dr. Šil  
povdarja koliko zaslug si je pridobil Hus  
za češki narod. On je očistil in ustanovil  
pismen jezik, popravil pravopis tako tem-  
eljito, da se je še do dandanes ohranil  
ter da so ga tudi Hrvatje in Slovenci  
sprejeli. Hus sam je napisal mnogo uče-  
njaških knjig, ki imajo še dan danes ve-  
ljavo. Husova zasluga je, da se je po celem  
Češkem začelo novo duševno gibanje ter  
da se je slovstvo povzdignilo tako visoko,  
kakor ni še nikdar stalo. Dr. Gregr je  
povdarjal, da bi uže samo za to morali  
Husu postaviti spominsko ploščo, ker je  
pražko vseučilišče, ki je bilo takrat po-  
polnoma v rokah tujcev, priboril zopet  
svojemu narodu ter izročil vodstvu pravih  
rodoljubnih Čehov. Ako bi tega ne  
bil storil, bili bi se Čehi izvestno ponem-  
čili. Da je bil Hus heretik, da se je s  
cerkvijo pričel zaradi dogmat: to bi ne  
smelo motiti denasnjega zaroda, da slavi  
njegov spomin, ter mu postavi ploščo na  
muzejno palačo. Na desnici so govorniki  
ugovarjali temu predlogu. Vsi so zložno  
povdarjali velike zasluge Husove za češki  
jezik in češko slovstvo, izrekli so se pa  
odločno proti temu, da bi se njemu, učitelju  
krive vere stavila spominka plošča,  
ker bi s tem bil žaljen narod, ki je po  
večini katoliški in ki v Husu vidi v prvi  
vrsti nasprotnika katoliške cerkve. Slavni  
učenjaki in zgodovinar Tomek govoril je  
tudi proti mladočehskemu predlogu, ker bi  
to bila bolj politična demonstracija nego  
čast slavnemu mojstru in zaslužnemu re-  
formatorju srednjeveškega češkega slov-  
stva. Te misli je tudi dr. Lenz, ki sam  
katolški duhovnik, nepristransko priznava,  
da je Hus sicer izreden človek, čistega in  
neomadeževanega značaja, kakor noben  
krivoverec ne pred njim ne za njim, da  
se mu pa iz gori navedenih razlogov ne  
sme postaviti plošče. Vsi Staročehi so go-  
vorili mirno in stvarno. V razpravo se je  
vmešal pa tudi princ Schwarzenberg ter o  
tej priliki pokazal res vso svojo plemenit-  
taško ošabnost. O Husu in njegovih so-  
mišljenikih je rekel, da so bili razbojniki.  
Tu je navstal v zbornici silen ropot. Ko-  
uečno je izjavil, da bi rad videl, da bi  
belo-modra zastava Švarcenbergov bila  
zopet bojni znak proti Novo-Husitom.  
Stavil je resolucijo, da se ne postavljajo  
na muzejsko palačo take spominske plošče,  
po katerih bi bil narod žaljen v svojem  
verskem ali političnem prepričanju. Zbor  
je pretrgal svoje delovanje. Po Božiču  
snide se zopet.

Gališki deželni zbor je zvršil svoje  
delovanje. Rusi so v zadnji seji interpe-  
lirali vladnega zastopnika zaradi okrajnega  
glavarja v Kolomeji, ki svoje sovražnosti do  
Rusov nikakor ne zakriva ter se je iz-  
razil, da treba delati na to, da ne bode  
voljen več noben Rus v mestni zbor. Po-  
slanec Romančuk ozrl se je v svojem go-  
voru na proračunsko debato ter obžalo-  
val, da je v kljub razburjenosti, ki vlada grof  
Goljevski mej poslanci vendar bil tako ne-  
faktan, da je Rusom očital, da so nezanesljivi  
državljeni in sovražni katoliški cerkvi.  
Rusom pač ni treba z besedami zatrjevati  
svojo lojalnost pokazali so jo uže mnogo-  
krat v dejanjih, da so pa vrhu tega še  
versko prepričanje Rusov začeli sumničiti  
je pa kar naravnost grdo. Na dnevnem  
redu so bila še razna ekonomična vpra-  
šanja. Tako n. pr. predlog v znižanju pre-  
pisnih pristojbin, o prisilnem zavarovanju,  
o urejenju žitne trgovine itd. Deželni zbor  
je sklenjen, isto tako tudi tirolski, gori-  
ški in drugi.

V ogerskem državnem zboru je  
proračunska debata. Poslanec Aponyi go-  
voril je proti Tiszi, ter povdarjal da mora  
prej odstopiti, potem bode še le misliti  
na reformacije v državni upravi.

V hrvatskem saboru je bil na  
dnevnem redu proračun. Opozicija je go-  
vorila proti trdeč, da ni sestavljen na zako-  
nitej podlogi. Miškatovič je govoril v imenu  
vladne stranke, ter povdarjal, da si ta pri-  
zadeva materjalno povzdigniti Hrvatsko  
materjalno in moralno. Dr. Starčević je  
govoril proti obračunu z Ogersko. Izvolitev  
poslanca Urpanija je potrjena.

### Vnanje dežele.

Vesti o zaroki ruskega prestolo-  
naslednika s sestro nemškega cesarja je  
bila izmišljena. Ne ruski prestolonaslednik,  
mariveč danski se je zaročil z njo. S tem  
se sicer poveča sorodstvo mej nemškim in  
ruskim dvorom, kajti prestolonaslednika  
danski in grški, ki sta si izvolila nemškega  
cesarja sestre sta oba nečaka ruskega carja.  
Vendar ostane še vedno velika razlika mej  
tem, ali bi bila pruska princesa ruska  
carica ali pa samo danska kraljica. To je  
drugo sorodstvo, a tudi drug političen čin.

Mej srbsko in turško vlado se  
je vnel razpor, ker si je turški konzul v  
Vranji prizadeval podkupiti nekatero srbsko  
uradnike, ter izvabiti iz njih načrte srbskih  
utrdeb in druge vojne in službene tajnosti.  
Ta dogodek je jako neljub, in se bode  
pa brzokone kmalo diplomatičnim potem  
poravnati.

Bolgarski proračun kaže letos 90  
milijonov izdatkov. Deficita ne bode.

Rumunska zbornica je odprta. Pre-  
stolni govor izraža zadovoljstvo, da živi  
Rumunska z vsemi državami v dobrih od-  
nošajih.

Italijanska zbornica je tudi od-  
prta. Prestolni govor povdarja isto tako  
dobre odnašanje z drugimi državami.

Francoska zbornica je zavrgla  
izvolitev poslanca Dillona, ker je bil prej  
obsojen. Tako se bode zgodilo tudi Bou-  
langerju.

## DOPISI.

Na Greti, 26. novembra. Želja vsega  
IV. okraja in sploh vse okolice in mesta  
se nam je izpolnila minole dni — odprl  
se je v Rojanu otroški vrt družbe sv. Ci-  
rila in Metoda. O odprtju otroškega vrta  
je uže pisala „Edinost“ a vredno je o  
tem še nekoliko spregovoriti. Javljeno je  
bilo uže, da je govorila gospodična Irma  
Fabjani pri omenjeni slavnosti, in  
sicer prav dobro govorila. Opisala nam je  
pomen otroških vrtov ter se gorko zahva-  
ljevala sl. družbi sv. Cirila in Metoda,  
domačej podružnici in vsej onej gospodi,  
katera je pripomogla, da se je odprl novi  
otroški vrt. Domačini se vrlo zanimajo  
zanj; ves IV. okraj gleda s ponosom na  
to narodno trdnjavo! V IV. okraju  
se nam svitajo zvezdice katere obečajo  
razsvetliti ves naš okraj. V Rojanu imamo  
otroški vrt in pevsko društvo „Zarja“, v  
Barkovljah pa vrlo pevsko društvo „Adrija“.  
Omenjeno društvo je priredilo 24. t. m.  
svojo veselico v krčmi pri Ferlugi katera  
veselica je pokazala, da so v Barkovljah  
rodoljubi, kateri skrbje za narodno stvar.

Pri tej veselici so nastopili — prvič  
v okolici — tudi vrli tamburaši tržaškega  
„Sokola“. Isti so jako uplivali na okoli-  
čane; vsi je hvalijo in si je žele kmalu  
nazaj v svojo sredo, kajti vsem se je v  
srce prikupilo ubrano igranje.

Kakor se sliši napravi društvo „Adrija“  
o pustu veliko veselico s plesom, mogoče  
da se tedaj zopet vidimo z vrlimi našimi  
tamburaši.

Volitev v našem okraju je tudi po-  
kazala, da smo tu na straži; smelo tedaj  
trdimo, da naš okraj igra prvo ulogo v  
narodnem obziru v o k o l i c i. Da bi le v  
tem narodnem navdušenju vstrajal!

Iz sv. Ivana, 28. novembra. (Izvirni  
dopis). Kakor vsako leto, tako tudi letos  
dalo je naše pogrebno društvo iz Vrdele  
dne 21. t. m. dan Mater božje dobrega  
zdravja brati sv. mašo v spomin umrlih  
udov tega društva. Sv. mašo je čital sam  
velečastiti g. župnik Ivan Treven, pri sve-  
tem opravilu so peli naši vrli pevci Ivan-  
čani, ter z lepim petjem slavnost pove-  
ličali. Po mojem mnenju lepo bi bilo, da  
bi se pri enaki cerkveni slovesnosti  
pele tudi nadgrobnice, kakor n. pr.: „Blagor  
mu ki se spočije“, „Nad zvezdami“, „Mo-  
litev“ itd. Društvo bi si tudi lahko dalo  
napraviti svoj mrtvaški oder, kar bi na  
vernike blagodejno vpljivalo.

Se žalostjo moramo pri tej priliki  
zabilježiti, da se ob crkvenih slavnostih  
vedno bolj uvaja latinsko nerazumljivo  
petje, mesto slovenskega. Čemu pač nam  
treba latinskega petja, ko smo od nek-  
daj gojili slovensko? Saj so nam sveti  
oče papež Leon XIII. dovolili vse svete  
cerkvene slavnosti v slovenskem jeziku  
obhajati.

Da se povrnemo zopet k našim vrlim  
pevcem, priporočamo jim, da se čim prej  
skupijo in složno ustanove pevsko društvo,  
ter goje v njem krasno narodno petje.  
Italjanščina se je uže preveč vsilila v srca  
mladeničev, posebno od časa ko se je  
tu vstanovil nek italjanski zbor (coro cit-  
tadino) ki je pokvaril s svojim lahonskim  
petjem mnogo naših mladeničev, o čemur  
smo uže omenili v neki številki 2. avgusta.  
Znano nam je dobro, da fantje večidel  
italjanski prepevajo, a temu krivi neso  
sami, temveč kriv je oni lahonski „coro“.  
Odkar je začel ta zbor zahajati k sv.  
Ivanu v „Bajto“ priljubilo se je italjansko  
politično petje mladim srcem naših fan-  
tičev in povsod se čuje kvakati n. pr.  
„rossa la bandiera cittadina“ (svobodna za-  
stava) „salve il Vesil“ itd.

Pripomniti pa moramo, da sem ter  
tja pri vsem tem udarimo kako slovensko,  
se ve da kakor znajo, a vidi se, da jim  
pomanjkuje učenja.

Glejte Črnogoro in celo njeno škofijo  
kako so latinščino iz nje odstranili ko  
jim je sv. oče papež Leon XIII na  
prošnjo kneza Nikolaja I. to dovolil. Ali  
bi ne bilo dobro in Bogu tembolj dopad-  
ljivo, da bi tudi mi molili Vsegamočnega  
v naših cerkvah po slovenski ter k Njemu  
vsklikali v svojem milem jeziku? Mi  
pač ne vemo iz kacega razloga se pri  
nas vedno to godi. Zdi se nam pa samo  
ob sebi smešno, ako slovenski kmet la-  
tinski poje ali to petje poslušaja a razumi  
nič tako, kakor tudi sam pevec ne.

Omeniti moramo pesem Blažene D.  
M. kojo so peli naši pevci ta dan, pesen  
bila je jako ganljivo pevana, da se je  
vsi pobožnim dopadala ter vsi so to  
krasno pesen hvalili. Dokaz je to, da nam  
ne ugaja latinsko petje.

Mi ne dvojimo, da nas bodo naši pevci  
poslušali ter kmalu postavili zopet na noge  
stari pevski zbor in društvo, ki bi nam bilo  
v čast in ponos pevskih moči nam ne  
manjka samo izuriti in podučiti jih treba.  
Za to se obračamo na slavno predništvo  
in celi odbor našega narodnega pevskega  
društva „Zora“ proseč ga, da nam v čast  
in ponos zaostalo društvo zopet k življenju  
vzbudi. Po vsej naši okolici prirejajo se  
narodne veselice i. t. d. — a povsko  
društvo „Zora“, eno prvih, katero šteje  
nad 52 delujočih in 32 podpornih udov  
same častivredne gospode, da bi zaostalo,  
to ne bi bilo prav. Zatorej še enkrat se  
obračamo do slavnega predsedništva in  
odbora, da zopet oživi zaspalo društvo, da  
isto stopi še enkrat na glavo oni strupeni  
kači, koja je začela po okolici plaziti. Na  
noge tedaj Ivančani, posebno vi mladeniči;  
imate lepe glasove, vzbudite zopet k ži-  
venju pevsko društvo „Zora“ in vadite se  
v blažilnim narodnem petju. Na zdar!

Iz Materije, 25. novembra. (Izv. dop.)  
Včeraj popoldne po dokončani službi



božji je kmetijski potovalni učitelj gospod Cotič v občinski dvorani imel predavanje o napravi gnoja, živinoreji in napravi hlevov za govejo živino.

Občinstva se je nabralo polna dvorana ter poslušali so navzoči gospoda učitelja kako je v pravilnem slovenskem jeziku ljudstvu potrebne nauke dajal, se o raznih predmetih z ljudstvom prav poučljivo in prijazno razgovarjal do 7 ure zvečer, in, ko je uže prepozno bilo smo se od njega težko ločili želeč, da bi nas večkrat v letu obiskal, ter nas podučil z umnim predavanjem o kmetijstvu.

Imam pa tudi nekaj žalostnega poročati, namreč, da je dne 16. t. m. v Artvižah v Materijski občini nastal po dnevu iz nepoznanega uzroka požar in pogorela je Jožefu Železniku št. 11 hiša in gospodarsko poslopje z vsem kar je bilo notri živeža in živine, povzročil je škode nad 800 for. Janezu Ivančiču pogorel je kos hiše in gospodarsko poslopje s senom vred, škode nad 400 for.; Janezu Kaluža gospodarsko poslopje in seno, škode je nad 300 for. Ubogi pogoreleci neso bili nikder zavarovani. Prihiteli so domači ljudje iz polja in iz bližnjih vasi v pomoč; njim se je zahvaliti, da se požar ni razširil po celem vasi ter spravil vse prebivalce na beraško palico. Ubogi tri pogoreleci, posebno prvo imenovani so usmiljenja vredni, naj bi jim vendar kaka blaga duša prihitela na pomoč!

**Iz Podraške okolice** dne 25. novembra. Mislite li, da Vam kaj napišem o Podragi? O ne! Stvar je preokleljiva in v to so drugi poklicani in drugi listi kakor: „Slovenec“ in „Soča“ koja staitak za to privilegovana. No! Ker govorim o „Soči“ prišel mi je na pamet nasledni dogodek. Meseca septembra t. l. tepežkal (fechtal) je tu po našem predelu mladenič, gimnazijalec, doma tam od Soče. Spričevalo bilo mu je malo-ne o d l i e n o. Se šolskim spričevalom imel je tudi priporočilno in ubožno spričevalo podpisano od svojega župnika in župana. Na vprašanje: je-li istina, da ga Goričani — da si je priden — ne podpirajo? odgovori mi preprosto, da je pitomec malega semenišča v Gorici in da prosi podpore, da si le potrebne obleke nabavi. Čudni ljudje! Kako more v to ime župan n župnik izdati spričevalo? In nima li zavod dolžnosti postarati se za obleko pitomečvo? In ne zna li vodstvo zabraniti svojim pitomcem ostudno tepežkanje?

Naše duhovnije bodo v kratkem preustrojene in v župnije povišane. Saj je temu čas! Do sedaj so bile urejene po Goriškem kalupu. Naravno! Pred petdesetimi leti pripadal je Trški dekanat še k Goriškej nadškofiji. Do sih dob nazivljali so našo častito duhovščino različno; kurjalno „kapelani“; birokratsko „kurati“. Dejanski in pred narodom veljala je pa za župnika. Zavedala se je kot taka in kot taka se tudi vedno zaveda. Tej razliki, koja obstoji le v nazivlju bode kmalu kraj, ker odlokom ministerstva od 18. t. m. so vsi župniki. Na vsem Bogu hvala, a na tem mnogo i — Podražanom.

## Domače vesti.

**Našim naročnikom.** Še enkrat pošiljamo rudeče listke onim gg. naročnikom kateri neso do sedaj še spolnili svoje dolžnosti. Neljubo nam je vedno molodovati; ako bi ne bili prisiljeni tirjati radi obstoja lista, dajali bi mi še nagrado onim v r l i m n a r o d n j a k o m, koji čitajo uže po dve leti naš list, ne da bi nam bili plačali niti poštarine. Prosimo jih torej, da poravnajo svoj dolg in ne dopusté, da pri požrtvovalnem delu pri listu trpimo še materijalno škodo. Ako dotičniki ne dopošljejo čim preje zaostale naročnine, prisiljeni bodemo je tirjati drugim potem.

**Zaupnica.** Volilci podgradskega volilnega okraja poslali so veleč. g. M. Mandiču, nred-

niku „Naše Sloge“, bitšemu deželnemu poslancu v isterskim dež. zboru sledečo zaupnico:

Veleučeni in velespoštovani gospod!

Poznavajoči Vašo odločnost, Vašo neustrašljivost, Vašo sposobnost, Vaše možtro, Vaš značaj, sploh vse Vaše vrline, glasovali smo enoglasno izbrani volilni možje Podgradskega sodnijskega okraja pri volitvi dne 25. junija t. l. uzajemno z volilnimi možmi Voloskega sodnijskega okraja vsi za Vas, da nas bodete zastopali v deželnem zboru Istrskem. Kajti preverjeni smo bili, da bodete vse svoje moči upotrebili v korist tega okraja in da bodete krepko branili pravice naroda slovenskega in hrvatskega, katerega veren sin ste in katerega odlično mesto Kastav Vas je imenovalo svojim častnim meščanom.

A dogodilo se je, kar neso pričakovali. Visocega deželnega zbora večina ni potrdila Vaše izvolitve.

Obžalujemo, da Vam je bila tako odzveta možnost, zastopati nas v celem zasedanji letošnjega zborovanja.

Dovolite, velespoštovani gospod, da Vam podpisani zaupni možje Podgradskega okraja v imenu volilcev, katere smo zastopali, ko smo za Vas glasovali, izrečemo popolno zaupanje, proseč Vas ob enem, da tudi v bodoče, kakor do zdaj, krepko branite časti in pravice naroda slovenskega in hrvatskega.

Živeli še mnogo let!

Podgrad, 15. novembra 1889.

(Sledi 26 podpisov).

**Sestanek narodnih poslancev.** Deželni poslanci v Ljubljani so sklenili pred razidom, da se bodo pozvali vsi dež. in državni poslanci iz Koroške, Štajerske, Kranjske in Primorske koncem meseca decembra t. l. na sestanek v Ljubljano, kjer se bode posvetovalo in določilo o skupnem programu za naše poslance v državnem zboru ter se bodo pogovorili o delovanju deželnih poslancev v pojedinih deželah. Mi veselo pozdravljamo to nakano ter si obečamo, od celokupnega složnega delovanja v drž. in deželnih zborih večjega uspeha nego smo ga imeli dosedaj.

**Za podružnico sv. Cirila in Metoda v Trstu** nabrali so prijatelji slaveči imendan Andrejčka for. 7.

**Podružnici sv. Cirila in Metoda** na Greti je daroval tajnik imenovane podružnice g. A. Škubar 3 gl. za podobi presv. cesarja in cesarice v slovenskem otroškem vrtu v Rojanu.

**Ivan Božič** ki je bil nedavno zaprt vsled znanih dogodkov v Podragi, je bil zopet izpuščen iz zapore. Kakor znano, zatožili so ga, da je strasten ruski agitator in razširjevalec panslavističnih nazorov. Sumničili so ga, da je v tajni zvezi z nekaterimi nevarnimi „panslavisti“, katerih samo ime bi moralo prestrašiti mirne prebivalce tukajšnjih dežel. No, sodna komisija, ki je prišla v Podrago, da preiskuje in najde množico „panslavistov“ in cele kupe rubljev, ko je natanko preiskala vse kmetske hiše, čijih gospodarji so se smatrali za panslaviste, našla je . . . da je prišla v Podrago brez uzroka. Te črne živali-panslaviti, ti presneti zveneči rublji, vodili so komisijo za nos, ker prišla je v Podrago . . . ne da bi jih iztaknola. Glasoviti podraški proces se je spremenil na ta način v ničlo in nekateri slovanožrci so se kruto prevarili.

„Dir. Cr.“

**Prvi pevski večer** napravijo peveci „delalskega podpornega društva“ pod osobnim vodstvom svojega pevovodje, jutri dne 1. decembra v gostilni vrlega narodnjaka Maksa Lavrenčiča v ulici Giulia št. 1 (Fondo Rali, uhod v ulici Rossetti). Pevali bodo sledeče zборе: 1. „Koračnica“ I. pl. Zajc. 2. „Slovenec sem“ dr. Benj. Ipavec. 3. „Na boj“, Hajdrih. 4. „Danes tukaj, jutri tam“, J. Kocjančič. 5. „V mraku“ četverospjev, dr. B. Ipavic. 6. „Jurisčičeva poputnica“, I. pl. Zajc. Začetek ob 8. uri zvečer; vstopnina prosta. Vsi ljubitelji lepega narodnega petja se uljudno vabijo k obilni udeležbi.

**Predpustne zabave** v slovansej čitalnici v Trstu bodo: v soboto dne 7. decembra plesna zabava; v torek dne 31. decembra: Silvestrov večer; v soboto dne 1. januarja

1890: tombola in ples; v soboto dne 25. januarja plesna zabava; v soboto dne 8. februarja: veliki ples; v soboto dne 15. januarja: plesna zabava. Začetek točno ob 9. uri zvečer.

**„Delalsko podporno društvo“** bode imelo ta predpust dva plesa. Prvi ples bode imel ženski oddelek dne 4. januarja 1890. v dvorani Tersicore (Via Chiozza); veliki ples bode pa, kakor po navadi v gledališču Fenice dne 1. februarja p. l.

**Plesni odsek „delavskega podpornega društva“** vabi še enkrat vse p. n. gg. družabnike in družabnice k plesnim vajam, koje se vrše v društvenih prostorih (Via Molin Piccolo št. 1) vsako nedeljo in praznik. Učenje traje od 4—5, a navadni plesi trajajo od 5—8.

**Pevskemu društvu „Adrija“** v Barkovljah so darovali o priliki društvene veselice dne 24. t. m. sledeči gospodje: Veleč. družina Covacich-Rebek 4 gl. Ivan Nabergoj 1 gl. Fran Dolenc 2 gl. Anton Pogorelec 2 gl. N. N. v Barkovljah 1 gl. Ivan Martelanc 70 kr. Stotnik N. N. 1 gold. Vekoslav Gorjup 70 kr. I. M. 70 kr. H. V. 70 kr. Andrej Martelanc 50 kr. Ant. Počkaj 40 kr. F. Žitko 30 kr. S. M. 40 kr. g.čna Kat. Lisjak 40 kr. g.čna Josipina Lisjak 40 kr. Blagim dobrotnikom se toplo zahvaljuje ODBOR.

**Veliko veselico** s petjem, igro in plesom nameravajo napraviti v jednom tržaškem gledališču slovenska okoličanska pevska društva, namreč: „Adrija“, „Hajdrih“, „Zarja“ in „Vesela“. Izvestno bi ta veselica mnogo pripomogla tem mladim društvom tudi v gmotnem obziru radi česar upamo, da bodo vsa ta društva in slovensko občinstvo sploh s to idejo zadovoljno. Posvetovanje odborov teh društev bode v nedeljo dne 1. decembra popoldne v Rojanu v gostilni g. Boleta, kamor se uljudno vabijo odbori imenovanih društev.

**„Il Diritto Croato“.** Tudi zadnje številko tega lista je zaplenilo državno pravdnništvo radi članka: „Zahodni Slovani in njih sovražniki“. Ta vrli list, branitelj pravic slovansega prebivalstva v Istri in na Primorskem sploh je nedavno stopil v drugi tečaj. V teku jednega leta razpršil je marisikako krivo misel ter razjasnil stališče tlačenih Slovanov na Primorskem in osobito v Istri. Prinašal je korenite članke ne samo o istrskih ampak o slovansekih razmerah sploh. Ljutim sovražnikom Slovanstva je bil pravi trn v peti kajti zaganjali so se vanj kakor divjaki. Resnica oči kolje. Tudi državno pravdnništvo ga je večkrat obiskalo ter ga shranilo. Pri vsem tem bode izhajal dalje ter krepko branil svete narodne pravice. Skazal se je prav koristnega, radi česar tudi slovansekim rodoljubom, laščine večim, toplo priporočamo, da pomagajo temu hvalevrednemu narodnemu časniku do boljsega obstanka.

**Bik in cikorijska.** Babji tržaški „Piccolo“ je pisal minole dni, da sta prodrla v okolici dva kandidata „cikorijska“. Ne bodemo govorili danes o V. okraju, čeprav se bahajo progressovci, da je tudi tam zmagal njih kandidat; upamo vendar, da bode tam izvoljeni poslanec vedno na naši strani. Omenjali bodemo samo II. okraja kjer je bil voljen poslanec predsednik „cikorijska“ Poldo Mauroner. Nekemu posestniku II. okraja je podarilo tržaško kmetijsko društvo „živega bika“. G. Mauroner Poldo je koj razglasil, da je on to pridobil s čemur si je pridobil zmago in upliv v II. okraju. Oj ti srečni bik! Da bi pri nas vladala še poganska vera, vozili bi ga v slovansem sprevedu in ga častili kakor nekdanj Egiptčani svojega bika! Na biku samem pa bi sedel veličastno — Poldo Mauroner in s tem strmečemu svetu kazal, kako globoko je propal II. okraj v okolici, krog bika bi pa hodili „petešajnarji“, kadilimu iz gorečih kadilnic in se mu klanjali. Čestitamo vrlemu biku kateri je zdatno pripomogel k slavnej zmagi Mauronerja; čestitamo pa tudi tržaškemu kmetijskemu društvu, ka-

tero je s tem delalo propagando za ex Garibaldinea!

**Iz okolice** nam piše prijatelj našemu listu: Minole dni in uže večkrat sprejem popraševal po slovansekih menjicah v trafikah, a vsaki krat se mi je odgovorilo, da jih nemajo na prodaj. Zadnjič podam se k neki patrijotki, se ve da ne slovanseki. Na prodaj je imela tudi Vaš list in upal sem, da mi ugodi, ali varal sem se. Prasham jo naj mi da nekatere menjice. Ona: kakšnih želite? Jaz: slovanseke. Porogljivo se mi nasmeje, rekoč: teh neso še tiskali, postrežem Vam z nemškimi. Jaz: Ne, naročim si je v Ljubljani, menim pa, da mi drugo pot ponudite slovanseke. Kedaj se bode pač jel spoštovati § 19. ustavnih zakonov. Jaz sam porabim do sto menjic na leto. Bi ne bilo na pravem mestu, da društvo „Edinost“ tirja od deželne in državne vlade, da se slednjič tudi v Trstu prodajejo slovanseke tiskovine? Saj nas s to nedostatnostjo vlada sama zavira v našem razvoju.

**Lahonski list**, ki je nedavno sramotil v Trstu naše odličnjake in čigar ime bolje, da zamolčimo, prešla je iz enih lahonskih rok v druge. Čudno, ali prav za prav — naravno je, da se v sramotenju slovanstva v Trstu najbolj odlikujejo slovanseki renegati. Prejšnji urednik temu listu je bil nek Martelanc — slov. odpadnik. Naslednik mu je menda tudi enako človeče. Zadnji list prinaša sliko ki predočuje — nemoralnost volilcev II. okraja v okolici in sredstva s katerimi je Garibaldinec Mauroner prišel do zaželevega poslanstva v drugem okraju. Nosi ga truma pijanih mladeničev . . . ali pustimo ta smrad! —

**Pastirski list proti doti.** V armenskih cerkvah v Carigradu se je čital nedavno iz lece pastirski list, v katerem patrijah strogo obsoja razvado, ki se je v novejšem času močno udomačila, da se namreč daje dota hčeram, ki se poročé ter imenuje to okolnost uzrok mnogim zlom. Mi ne vemo kak vtis je storil ta pastirski list na ženo-željne mlade Armence. Izvestno je pa razveselil očete, ki so obdarovani z mnogimi hčerkami.

**Časnikarska raca.** Uže nekoliko dni sem straši po časnikih neka izvestno izmišljena vest, da se je prem. knezoškof ljubljanski dr. Missia odpovedal svojemu dostojanstvu radi nekaterih „zaprek, ki mu stavijo novoslovanseki šovinisti v izvrševanju njegovih dolžnosti in radi tega ker ja nedavno izrekel pred pravosodnim ministrom, da Slovaneci nemajo svojega književnega jezika“! Tako soditi morejo pač le strastni nasprotniki Slovanstva. Tudi v Trstu je minole dni krožila ta vest in še druga, da se je knezoškofovo mesto v Ljubljani ponudilo našemu premil. gospodu škofu dr. Glavini. Vest to uradna „Laibacher Zeitung“ izrečno zanikuje, pri vsem tem govoré tržaški slovanofobni časopisi o nekem strašilu panslavisma, o nevarnosti ki preti državi od tod, o Podragi in še mnogo enacih — smeti; pri tem pa se radujeje, da zgube enkrat nadležnega slovansega Glavino, znanega radi svoje nepristranosti in kristijanske pravicoljubnosti do vseh vernikov, brez ozira na njih narodnost, ter se nadejajo, da pride v Trst pastirovat porogljivo in liberalno navzete lahonske ovčice znani poreški škof dr. Flapp, čigar očitno strankarstvo za Lahe je uže vsem znano. Gotovo da bi to bilo maslo za lahonske volkove. Nadejamo se pa, da nam bode še dolga leta pastiroval in vodil po poti k Vsemogočnemu naš sorojak milostljivi gospod škof dr. Glavina. —

**Prvi sneg** pobelil je predinočnjim tudi vrhove okolo Trsta. Včeraj in danes stiska še precej rezek mraz. Zima je torej pred vratmi in Božič se bliža.

**„Ces.“ in „kr.“** Dunajski uradni list razglša naredbo s koje se odreduje, da vsi dvorni uradi in osebe spremene svoj dosedanji naslov „c. kr.“ v „c.“ in „kr.“ Slično naredbo izda tudi justično ministerstvo.

**Poštni uradniki** v Avstriji sestavili so prošajo na trgovinskega ministra, naj bi se število uradnikov v raznih dijetnih razredih primerno razdelilo, povišalo število urad-



nikov ter dovolile razne doklade. Prošnja pride na dnevni red v državnem zboru. Tudi poštni uradniki v Trstu so minole dni zborovali ter se pogovorili v tej zadevi.

**Poljedelske in gozdarske razstave na Dunaju**, ki se odpre okolo polovice maja in kruča 30 oktobra prih. leta, vdeleži se tudi Istra. Minoli teden so zborovale razne gospodarske zadruge v Poreču ter se dogovorile o tej zadevi. Istra bude zastopana skoraj v vseh strokah.

**V cerkvi sv. Petra v Rimu** se postavi v kratkem nove uzor-orglje. Skladatelj Charles-u Gounod se je naročilo, da zloži muziko za slovesno mašo, katera se bude pola pri slavnostni cerimoniji. Pelo bude do 4000 pevcev, ki se bodo razvrstili po stopnicah segajočih od orgelj do do tal cerkvene ladije.

**Priloga.** Denašnji številki priložen je „imenik“ J. Giontinijevi knjigotržnice v Ljubljani.

**Bratje „Sokoli“!**



V četrtek dne 5. decembra t. l. imeli bodemo v dvorani hotela „Europa“ Miklavžev večer. Vabljeni ste, da se združino udeležite. Vstop je prost. Začetek ob 9. uri zvečer. Na zdar! Odbor.

**Tržno poročilo.**

Cene se razume, kakor se prodaje na debelo blago za gotov denar).

	Cena od fer. do for.		
<b>Kava</b> Mocca . . . . . 100 K.	125.—	130.—	
Rio biser jako fina . . . . .	—	—	
Java . . . . .	—	—	
Santos fina . . . . .	106.—	108.—	
srednja . . . . .	100.—	102.—	
Guatemala . . . . .	115.—	117.—	
Portorico . . . . .	128.—	130.—	
San Jago de Cuba . . . . .	144.—	136.—	
Ceylon plant. fina . . . . .	128.—	140.—	
Java Malang. zelena . . . . .	116.—	118.—	
Campinas . . . . .	—	—	
Rio oprana . . . . .	—	—	
fina . . . . .	106.—	108.—	
srednja . . . . .	102.—	103.—	
<b>Cassia-ligna</b> v zabojih . . . . .	450.—	460.—	
<b>Macisov cvet</b> . . . . .	21.—	22.—	
<b>Ingber</b> Bengal . . . . .	76.—	78.—	
<b>Papar</b> Singapore . . . . .	59.—	60.—	
Batavia . . . . .	66.—	67.—	
<b>Piment</b> Jamaika . . . . .	39.—	40.—	
<b>Petrolij</b> ruski v sodih . . . . . 100 K.	8.10	—	
v zabojih . . . . .	14.25	—	
<b>Ulje</b> bombažno amerik. . . . .	38.—	39.—	
Lecce jedilno j. f. gar. . . . .	43.—	44.—	
dalmat. s certifikat. . . . .	41.—	42.—	
namizno M.S.A. j. f. gar. . . . .	53.—	54.—	
Aix Vierge . . . . .	64.—	66.—	
fina . . . . .	60.—	62.—	
<b>Rožiči</b> puljski . . . . .	6.75	—	
dalmat. s cert. . . . .	—	—	
<b>Smokve</b> puljske v sodih . . . . .	12.—	—	
v venci . . . . .	14.—	—	
<b>Limoni</b> Mesina . . . . . zaboj	5.—	5.50	
<b>Pomerance</b> sicilijansko . . . . .	4.50	5.—	
<b>Mandlji</b> Bari I. a . . . . . 100 K.	96.—	97.—	
dalm. I. a, s cert. . . . .	93.—	100.—	
<b>Pignoli</b> . . . . .	7.—	7.4.	
<b>Riz</b> italij. najfiniji . . . . .	18.75	19.—	
srednji . . . . .	18.—	18.25	
Rangoon extra . . . . .	15.75	—	
I. a . . . . .	14.25	14.50	
II. a . . . . .	12.50	12.75	
<b>Sultanine</b> dobre vrsti . . . . .	34.—	36.—	
<b>Suho</b> grozdje (opaša) . . . . .	18.—	18.50	
<b>Citabe</b> . . . . .	22.—	23.—	
<b>Slaniki</b> Yarmouth I. a . . . . . sod	12.—	13.—	
<b>Polenovke</b> sredne velikosti . . . . .	39.—	—	
velike . . . . .	—	—	
<b>Sladkor</b> centrifug. v vrečah s certifik. . . . . 100 K.	32.50	—	
<b>Fazol</b> Coks . . . . .	10.25	—	
Mandoloni . . . . .	8.50	—	
svetlorudeči . . . . .	9.25	—	
temnorudeči . . . . .	9.—	—	
bohinski . . . . .	10.25	—	
kanarček . . . . .	10.—	—	
beli, veliki . . . . .	9.25	9.75	
zeleni, dolgi . . . . .	—	—	
okrogli . . . . .	—	—	
mešani, štajerski . . . . .	7.50	—	
— . . . . .	9.—	9.2	
<b>Maslo</b> . . . . .	2.30	3.10	
Seno konjsko . . . . .	2.50	3.20	
volovsko . . . . .	3.—	3.60	

**Javna zahvala.**

Podpisano predsedništvo izreka najtoplejšo zahvalo slavnemu tržaškemu „Tamburaškemu zboru“ kateri je brezplačno sodeloval pri naši veselici 24. t. m. Enako se zahvaljuje tudi slavnemu dramatičnemu odseku „Tržaškega Sokola“, g. čni Nadliškovi mlajši, g. pevovodju Andr. Raženu in vsem onim gospodom, kateri so pripomogli, da se je naša veselica dne 24. t. m. častno izvršila.

V Barkovljah 26. novembra 1889. Predsedništvo pevskega društva „Adrija“.

**Dunajska borza.**

29. novembra.

Enotni drž. dolg v bankovcih	—	—	glđ. 85.80
v srebru	—	—	86.10
Zlata renta	—	—	107.25
5% avstrijska renta	—	—	100.90
Delnice narodne banke	—	—	919.—
Kreditne delnice	—	—	315.25
London 10 lir sterlin	—	—	118.25
Francoški napoleondori	—	—	9.42
C. kr. cekini	—	—	5.6 1/2
Nemške marke	—	—	58 07 1/2



Podpisani naznanja v imenu svojem, soproge si Marije, kakor tudi v imenu svakinje Pavle Krajnik, da je njih tetca

**TEREZIJA KRAJNC**

dne 27. t. m. ob 7. uri zvečer na nagloma v Gospodu zaspala. Mrtvi ostanki so shranjeni dne 29. t. m. na pokopališču pri sv. Ani. V Trstu, 31. novembra 1889. Josip Krmpotič.

**NOVA PESMARICA**

Zbirka najbolj znanih slovenskih, hrvatskih, srbskih, bolgarskih, čeških, poljskih in ruskih pesnij. Sestavil Ivan Zeleznikar, založil Dragotin Hribar. — Cena: mehko vezani 80 kr., s pošto 10 kr., več, elegantno vezani 1 glđ. 20 kr., s pošto 1 glđ. 30 kr., dobiva se „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani. — Naroča se pa lahko tudi v vsaki bukvarni. 8—10

**Brnsko sukno**

za elegantno jesensko ali zimsko obleko v odrezkih po m. 3.10, to je 4 dunajske vatje vsak kupon za glđ. 4.30 iz fine gl. 7.75 iz finije gl. 10.50 iz jako fine gold 12.40 iz najfinije pristne ovčje volne. Izjava! Vsa kupca je dolg 3.10 m. in širok 136 cm., toraj zadostuje popolnoma za kompletne obleke za gospode. Tudi se daje kolikor metrov se želi. Jamči se, da se odpošlje natančno blago po izbranem uzoru. Uzorci zastoj in franko. 19—20

**SIEGEL-IMHOF**

v Brnu Brünnl.

**KRČMO IN PIVARNO**

Slavnemu p. n. občinstvu usojam si naznanjati, da sem prevzel

(Fondo Ralli v novi Leitenburgovi hiši).

Jamčim za točno postrežbo, ukusne pijače in jedi, ter toplo priporočajoč se gospodi abonentom in slav. slovenskemu občinstvu bilježim.

S odličnim spoštovanjem Makso Lavrenčič Via Giulia šte. 1.

**KMETIJSKO BERILO**

za nadaljevalne tečaje ljudskih šol in gospodarjem v pouk, dobiva se v tiskarni **DOLENC** Ulica Carintia broj 28. po 40 kr., trdo vezan 60 kr.

**SUKNO**

razpošilja proti gotovini ali po povzetju po prav niskih cenah in samo dobre kakovosti: 3.10 m. dolg za 1. obleko f. 3.50 3.10 " " " " f. 4.90 3.10 " " " " f. 7.— 3.10 " " " " fino f. 12.— 3.10 " " " prav fino f. 16.— 2.10 " " vrh. suk. fino f. 6.— 2.10 " " prav fino f. 8.— 2.10 " " zimsko sukno f. 5.— 2.10 " " " " fino f. 9.— 1 m. loden 135 ctm. širok f. 2.50 Tiskarna Dolenc ima v svoji zalogi vsakovrstnih, elegantnih vizitnic, po jako niskih cenah.

Tuehfabriks-Lager 8-15 FRIEDRICH BRUNNER, Brünn Fröhlichgasse 3. Uzorci brezplačno in franko.

**Papir na prodaj.**

Stari časopisi itd. prodajajo se 1 kgr. po 12 nč. Pobižje se izvę pri upravnistvu našega lista.



**Kwizda-ja restitucionalni fluid**

(voda za pranje konj). Služi vsled mnogoletnih izkušenj za jačeneje pred in po velikem trudu in po delu daje konju posebno vztrajnost o dirkali itd. 1 steklenica glđ. 1.40.

**Kwizde Vaselina** za konjska kopita proti suhim in lomčim se kopitomi Lonček f. 1.25.

**Kwizde lep** za kopita (umeteljni rog). 1 drožič 80 kr.

**Kwizde milo** za pranje domače živali, kositrova škatlja po 100 gramov 80 kr., kositrova škatlja po 300 gramov glđ. 1.60. (C)

Pristno se dobi po vseh lekarnah in prodajalnicah mirodij avstr.-og. monarhije.

Da se vartuje pumat, prosimo p. n. občinstvo, da zahteva o kupovanji teh sredstev vedno Kwizde preparate in pa se pazi na gorenjo varnostno znanko.

Pošilja se po pošti proti povzetju vsak dan po glavnem skladišču: Kreisapothekes Korneuburg pri Dunaju

Franz Joh. Kwizda, c. kr. avstrijski in kralj. rumunski dvorni dobavitelj za živinozdravniške preparate.

**Bolezni na pljučah**

(Rectal Injection) TENJE V GLAVI BIRANJE) KATAR itd. itd.

dencu še pred leti dozevalo za od kroničnih pljučnih boleznih — venjem z exhalacijo plinov. Vsem spričeval, na tisoče potrdil od oznikov, zahvalna pisma, samostatične prepise vkupe z obširnimi tevanje gratis in franko. Malo številno nevarnih zdravnikov se s temi odločno zavrača. — Povoljna poročila medicinskih časopisov, uvedene v največje bolnišni e, dajejo izvestno sijajen dokaz v nečudenih, nenačanih uspehih v zdravljenju z exhalacijo po rektalnemu in jekturu.

Nastopne imenitne osebe, kakor prof. dr. Bergeon, dr. Morel, prof. Cornil, prof. Verneil, prof. Dujardin-Beaumez, prof. Fränzl, dr. Statz poročajo, da kašel, bruhanje, mrzlica ponehanje uže po nekotikih dneih, apetit se zveča teža života narase za 5 kg., pri naduhi nastane nemudni olehčanje dihanja. Slišno poročajo tudi bolniki. (Zdravljenje samo ni težo, otežujoče in brez slabih posledie) C. kr. igr. priv. aparat za izvajanje plina se dobivo proti gotovini ali postnemu povzetju po 8 for. z plinomerom po 10 for.

Dr. Carl Altmann, Wien Mariahilferstrasse N. 7.

**NAZNANILO.**

<b>Tvorniška zaloga sukna</b> Dokler ja še kaj v zalogi! Ostanki brnskoga sukna 3/10 metrov za celo simsko možko obliko f. 3.75 Angloško ševit-blogo 9/10 metrov za celo možko obliko I. f. 8.50, II. f. 7.50, III. f. 6.— Blago za simske sukneje sine baže, moderne barve 2/10 m. 10 for., II. 6 for. Pravi štajerski loden za lovske sukneje in obleke, nepokvarljiv, 2 meter f. 2.85 Blago za svrhne sukneje barve po najnovejši modi, najfinije baže 2/10 m. za cel svrhnik 6 for.	<b>Kape iz pliša</b> za moše in drčke, 6 kom. f. 1.50 <b>Potna ogrinjala (plaid)</b> 3.50 m. dolg, 1.60 m. širok f. 4.50 <b>12 žepnih rutic</b> zarobljenih, 2 barvanti robi za moške f. 1.20, za ženske f. 1 for. <b>Zavese, plahte, preproge</b> Zavese od jute najnovejša risarja, popolna, v dveh barvah f. 2.30, v štirih barvah f. 3.50 Garniture od jute 2 preginjali za postelje in 1 namizni prt, najnovejša turška risarja v dveh barvah f. 3.50, v štirih barvah 6 for. Prešita simska pokrivala iz ruša, popoln dolga in široka, 1 komad 3 for.	<b>Namizni prtii</b> laneni, vseh barv, 3 komadi 2 for., 3 komadi 4/1 for. <b>Prtiči (serviete)</b> laneni 4/4 črnotni, 6 kom. f. 1.20 <b>Perilo za gospe</b> 6 ženskih srajc iz najmočnejšega platna s sobčastim obličkom f. 3.25, v vezanjem 5 for. 3 ponočni korzeti iz fin šif. v vezanju I. f. 1.10, II. f. 1.80 Predpasniki za ženske iz osforla, kretona, surovega platna ali šifona, 6 komadov f. 1.60 Spodnje sukneje iz klobučevine, bogato tamberirane, rdeče, sive ali drapirane, 3 kom. f. 3 for.	<b>Oxford, najnovejši uzorec</b> 1 komad (20 komolcev) f. 4.50 <b>Šifon</b> za možke in ženske perilo, 1 kom. (30 komolcev) I. f. 3.50, II. f. 2.50 <b>Prosnikičariant</b> 1 komad (20 kom. leve) bel ali rdeč 6 f., vlnjev ali rujav, f. 5 <b>Kanevas</b> za posteljne preproge 1 komad (30 d. komolcev) I. f. 6, II. 5.20 <b>Atlasov gradl</b> za posteljne preproge 1 kom. (30 d. komolcev, I. f. 50, II. f. 3.50 <b>Modno blago za dame.</b> <b>!! Kup o prilicnosti !!</b> <b>Zimski Niger-loden</b> za ženske obleke, najboljšo vrsto, 10 m. f. 3.20 <b>Karirano modno blago</b> 60 cm. široko za spalne sukneje in otroške obleke, 10 m. f. 4.— <b>Joupon i tročiono blago</b> v vseh barvah, I. f. 3.50, II. f. 2.80 <b>Flanela Valeria</b> najnovejši uzorec, 10 m. f. 2.50 <b>Kalmuk</b> najnovejši uzorec, 10 m. f. 2.70 <b>Bariant za obleko</b> najnovejši uzorec pristne barve, 10 metrov, f. 3.— <b>Kasmir dvojne širokosti</b> črn in barvan, 10 m. f. 4.— <b>Atlas od volne dvojne širokosti</b> črn in barvan, 10 m. f. 6.5
---	--	--	--

**J. & S. KESSLER**

Ferdinandova ulica št. 7E

največje in najcenejše kupovališče za zimsko dobo.

Največja zaloga primernih božičnih darov.

Ceniki o preobleki ali perilu za gospode in gospe in o galanterijah, uzorci sukna in rezanega blaga zastoj in franko. Pošiljatve s poštним povzetjem.

16—16